

S Z P I T A L
IM. ŚWIĘTEJ RODZINY

Czy antykoncepcja jest nieszkodliwa ?

Dylematy dotyczące ludzkiej płodności

Prof. dr hab. med. Bogdan Chazan

UKSW, Warszawa, 16.11.2013r.

Zdrowie reprodukcyjne

- Antykoncepcja
- Aborcja
- Sterylizacja

by zmniejszyć umieralność matek (?)

by zmniejszyć „boom” populacyjny

Każda z tych praktyk rani albo zabija kobietę,
zabija dzieci

Płodność jako zjawisko niepożądane

**Ciąża została umieszczona
wśród chorób
przenoszonych drogą
płciową**

Chris Smith

**Propagatorom
środków antykoncepcyjnych
zależy bardziej na
stosowaniu antykoncepcji
przez kobiety
niż na ich zdrowiu,
nawet „reprodukcyjnym”**

**Testowanie środków
antykonceptyjnych na
kobietach z krajów
rozwijających się,
niedożywionych z
niedokrwistością, było i jest
powodem poważnych
powikłań zdrowotnych.**

Faruida Ahtar , Bangladesh

Producenci środków antykonceptyjnych uzależniają od siebie:

- Lekarzy
- Organizatorów konferencji naukowych
- Redaktorów pism medycznych

Nadużywanie środków antykoncepcyjnych w leczeniu schorzeń ginekologicznych

Programy „Promujące Zdrowie”

- Dzień wagarowicza
- Antykoncepcja czyli seks na „6”
- www.wpadka
- Infolinie firm farmaceutycznych

**Zaleca się rezygnację z badań
laboratoryjnych przy
kwalifikowaniu kobiet
do stosowania środków
antykonceptyjnych**

Problem szkodliwości antykoncepcji jest ważny z punktu widzenia zdrowia publicznego ponieważ:

- Stosuje się ją często
- U zdrowych kobiet
- Bez wskazań medycznych

Środki i metody planowania rodziny

- **Metody naturalnego planowania rodziny**
 - Fertility awareness methods – metody rozpoznawania płodności
- **Antykoncepcja**
 - Środki plemnikobójcze
 - Prezerwatywy
 - Wkładki wewnątrzmaciczne
 - Preparaty hormonalne

Ocena metod planowania rodziny

- Akceptacja
- Mechanizm działania
- Bezpieczeństwo
- Odwracalność
- Skuteczność
- Inne okoliczności

Przeciwwskazania bezwzględne do hormonalnej antykoncepcji doustnej

- Ciąża i podejrzenie ciąży
- Wysokie ryzyko choroby sercowo-naczyniowej
- Przebyta choroba zakrzepowo – zatorowa
- Wada zastawkowa serca
- Choroba niedokrwienna serca (zawał)
- Nadciśnienie
- Cukrzyca z uszkodzeniem naczyń krwionośnych
- Żylaki kończyn gdy w wywiadzie występują
 - Zakrzepica
 - Rodzinna hiperlipidemia i trombofilia
 - Koagulopatie
- Aktywna choroba wątroby, porfiria
- Gruczolak wątroby
- Kamica żółciowa
- Przebyta niedawno ciążowa choroba trofoblastyczna
- Przebycie żółtaczki ciążowej
- Migrena ogniskowa (z aurą)
- Rak sutka

Prof. T. Paszkowski

Przeciwwskazania względne do hormonalnej antykoncepcji doustnej

- Pojedynczy czynnik ryzyka choroby sercowo-naczyniowej
- Migrena (nie ogniskowa)
- Homozygotyczna niedokrwistość sierpowata
- Długie unieruchomienie
- Zaburzenia miesiączkowania przed ustaleniem przyczyny
- Hiperprolaktynemia
- Przewlekłe choroby układowe (ch. Crohna, cukrzyca, niewydolność nerek)
- Długotrwała terapia lekami wchodzącymi w interakcje z tabletką antykoncepcyjną
- Nieprawidłowe wyniki badania cytologicznego szyjki (CIN 1-3)

Najczęstsze objawy uboczne antykoncepcji hormonalnej

- Nudności /wymioty
- Bóle głowy
- Ból piersi
- Wzrost masy ciała
- Krwawienia / plamienia przełomowe
- Spadek libido
- Zmiany nastroju (skłonność do depresji)
- Łojotok, trądzik
- Osteoporoza
- Nietolerancja soczewek
- Skłonność do zapaleń pochwy

Dwuskładnikowa antykontracepcja hormonalna (CHC)

**Wzrost ryzyka żyłnej choroby zakrzepowo –
zatorowej**

- głębokiej zakrzepicy żyłnej podudzi
- zatoru tętnicy płucnej

**Wzrost ryzyka tętniczej choroby zakrzepowo –
zatorowej**

- zawału serca, niedokrwienego udaru mózgu

**Wzrost ryzyka nowotworów piersi, jajników,
macicy zwłaszcza w połączeniu z paleniem
tytoniu**

Ryzyko żylnej choroby zakrzepowo – zatorowej

- Zdrowe kobiety 15-44 r. życia
5-10/100 000 kobieto/lat
- Stosujące antykoncepcję <50ug EE+ levonorgestrel
20/ 100 000 kobieto/ lat
- Stosujące antykoncepcję < 20Ug EE + desogestrel
30-40/ 100 000 kobieto/lat
- Dodatkowe czynniki ryzyka: otyłość, palenie tytoniu, trombofilia

The European Agency for the Evaluation of Medical Products

28.IX.2001

Częstość choroby zakrzepowo – zatorowej

- Tabletki po stosunku 3,0 /100 000
- Antykoncepcja doustna 5,3-10,7 / 100 000
- Ciąża 15,5 / 100 000

Vasilakis C i wsp. Contraception, 1999, 59, 79-83

Populacja 4,7 mln Francuzek stosujących antykoncepcję hormonalną

- 282 – 940 przypadków zakrzepicy żyłnej rocznie
- 28 – 94 przypadków zatoru tętnicy płucnej
- 3-19 zgonów

Martin K. i wsp. J. Fam , Plann, Reprod,. Health Care, 2005, 1, 37-9

Choroba zakrzepowo – zatorowa tętnic (zawał, udar niedokrwienne mózgu)

- Zgony u niestosujących antykoncepcji doustnej
5:100000
- Zgony u stosujących środki II generacji
15:100000
- Zgony u stosujących środki III generacji
30:100000

Ryzyko zgonu

- Antykoncepcja doustna u niepalących 1/ 63 000
- Antykoncepcja doustna u palących 1/ 16 000

*Sherif K. Benefits and risk of oral contraceptives
Am. J. Obst. Gyn., 1999, 180, 343-8*

**Nowe CHC zawierające
drospirenon powodują zwiększenie
o 77% ryzyka hospitalizacji
z powodu żyłnej choroby
zakrzepowo – zatorowej**

S.Sidney i wsp.

Recent combined hormonal contraceptives (CHCs) and the risk of thrombembolism and other cardiovascular events in new users. Contraception, 87 (2013), 93-100

**Nowy składnik CHC – drospirenon
progestagen IV generacji .**

Efekty:

antyandrogenic, antymineralocorticoid.

**Korzystny wpływ na skórę i wagę ciała,
ale dwukrotnie większe ryzyko żylnej
choroby zakrzepowo – zatorowej,
szczególnie u młodych kobiet.**

Botzenhardt S. i wsp.

*Venous thrombembolism in addescents associated
with fourth-generation oral contraceptives*

Klin Pediatr, 2013, 2255 (5) 268 – 276

Antykoncepcja doustna zwiększa ryzyko raka gruczołowego szyjki macicy (O.R. 2.1), najbardziej przy stosowaniu dłuższym niż 12 lat (O.R. 4,4).

Częstość tego typu raka wzrosła dwukrotnie w USA w końcu XX wieku.

Ursin G i wsp. Oral contraceptive use and adenocarcinoma of cervix

Lancet, 1994, 344, 1390-94

Środki zawierające progesteron podczas karmienia piersią

- 2,6 do 3,7 % dawki matczynej przechodzi do mleka

L. Parkin i wsp. The Lancet 2000, 255, 2133 – 2134

**IARC Monographs Working Group finds
combined estrogen – progestogen
contraceptives (the pill) are carcinogenic to
humans (group 1 – sufficient evidences).**

Wzrost ryzyka raka piersi o 40-15%.

Wzrost ryzyka raka szyki macicy 4 razy.

**Wzrost ryzyka raka wątroby u stosujących
przez dłuższy czas.**

**Zmniejszenie ryzyka raka endometrium i
jajnika.**

**Konieczna jest dokładna kontrola stanu
zdrowia kobiety.**

*International Agency for Research on Cancer
World Health Organization July 29, 2005*

Estrogeny składnik doustnych środków antykoncepcyjnych może wywoływać deformację gruczołu krokowego u ludzi. Są one związane z rakiem prostaty i chorobami pęcherza moczowego w wieku dojrzałym. Zmiany obserwowane u męskich mysich płodów są podobne do podobne do występujących po podaniu dwuetylstilbestrolu, substancji znanej jako teratogen i karcinogen

Frederick vom Saal, University of Missouri, Columbia, US New Scientist. com, 03 May 2005

Wpływ na płodność

- Opóźnienie czasu zajścia w ciążę przed 30 rokiem życia
- Zmniejszona produkcja śluzu szyjkowego
- Atrofia błony śluzowej macicy
- Zaburzenia miesiączkowania

**W niektórych krajach zwiększonej
częstości stosowania antykoncepcji
towarzyszy zwiększona częstość aborcji
(m.in. Kuba, Dania, Holandia, USA,
Anglia, Hiszpania)**

Marston C. Cleland I.

*The influence of contraception on obstetric outcomes, Geneva
WHO, 2003*

Endocrine Disrupting Compounds

Substancje wydzielane z moczem kobiet stosujących środki antykoncepcyjne powodują zwiększenie częstości w populacji:

- raka piersi
- raka prostaty
- raka tarczycy
- zaburzeń uwagi i nadmiernej aktywności u dzieci

Dane MC Domalia, South Africa

Stosowanie tabletek po stosunku →

- Zwiększenie częstości chorób przenoszonych drogą płciową
- Zwiększenie częstości zaburzeń cyklu miesięczkowego
- Mało odpowiedzialne podejście do aktywności seksualnej – zwiększenie częstości aborcji

Nowy środek stosowany jako pigułka „morning after”

- Ulipristal acetate – działa do 5-ciu dni po stosunku

Mode of the action of the combined oral contraceptives.

W: Hormonal contraception. Reed Healthcare Communications, 1991, str.8

....In particular, progestogens mediate endometrial changes which may interfere with implantation...

Antifertility effects of hormonal contraception

W: P.G. Stubblefield. Contraception.

Textbook of Gynecology. L.J. Copeland (red),
W.B. Saunders Company, 2000, str. 287 – 333

The mechanism of contraception with low –
dose progestins are thought to include effects
on cervical mucus, endometrium and tubal
motility.

Tabletka po stosunku (morning after pill)

Jeżeli zawiedzie mechanizm zahamowania owulacji i przeciwdziałania zapłodnieniu środek zapobiega implantacji zarodka w 5-7 dniu po zapłodnieniu

Morning after pill

**Mode of action. w: Emergency
Contraception. WHO, 1998**

**...It also been suggested that
emergency contraceptive pills may
prevent implantation by altering the
endometrium... (str.20)**

The administration of relatively large doses of estrogens (“morning after pills”) for several days, beginning shortly after unprotected sexual intercourse, usually does not prevent fertilization but often prevents implantation of the blastocyst.

Consequently, they should be not called contraceptive pills. It would be more appropriate to call them “contraimplantation pills”. Because the term “abortion” refers to a premature stoppage of a pregnancy, the term “abortion” could be applied to such an early termination of pregnancy.

K.L. Moore, T.V.N. Persaud, The Developing Human; Clinically Oriented Embryology (6th ed. Philadelphia: W.B. Saunders Company, 1998, pp. 45,58,59,532).

Antykoncepcja a zdrowie publiczne :

- bezmyślna, agresywna promocja, zwłaszcza wśród młodzieży → ↑ STD, → ↑ nieodpowiedzialne zachowania seksualne
- traktowanie ciąży jako wpadki, rodzaju choroby z którą należy walczyć do końca, z aborcją włącznie
- brak odpowiedzialnego, na odpowiednim poziomie poradnictwa w zakresie planowania rodziny
- brak programów polityki zdrowotnej ukierunkowanych na pierwotną profilaktykę w zakresie zdrowia prokreacyjnego

**Mechanizmy
działania antykoncepcji
hormonalnej oraz jej
niekorzystny wpływ na zdrowie
pociągają za sobą:**

- konieczność poinformowania
- stosowania klauzuli sumienia

**Czy można sobie wyobrazić
wyłączenie funkcjonowania
organów i układów ciała
człowieka bez następstw
zdrowotnych ?**

Dziękuję za uwagę

